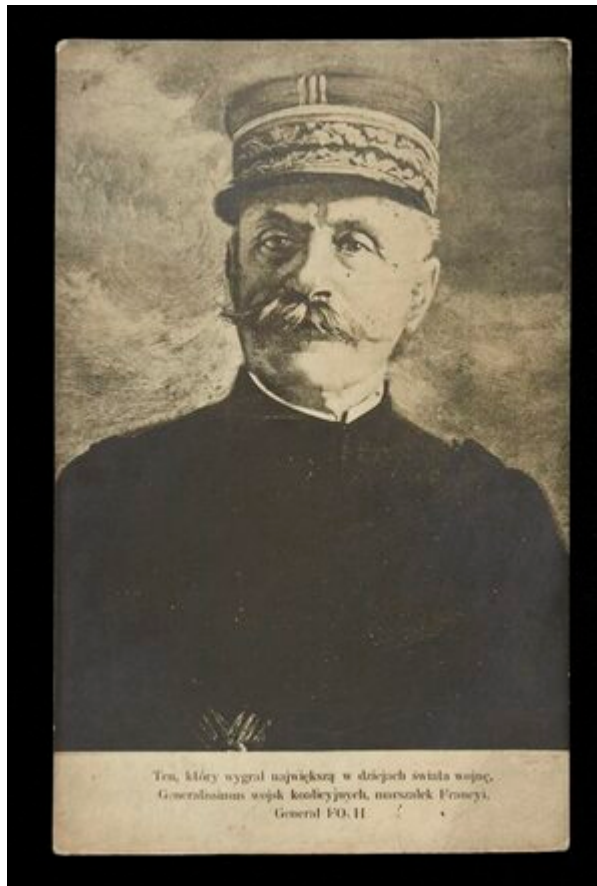

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/66013,105-rocznica-podpisania-Rozejmu-w-Trewirze.html>
27.04.2024, 17:00

105. rocznica podpisania Rozejmu w Trewirze

Na mocy kończącego I wojnę światową rozejmu podpisanego 11 listopada 1918 r. w Compiègne, ziemie zaboru pruskiego, przynajmniej do czasu rozstrzygnięć konferencji pokojowej, miały pozostać integralną częścią Niemiec. Z punktu widzenia prawa międzynarodowego Powstanie Wielkopolskie, które wybuchło 27 grudnia 1918 r., mogło być zatem postrzegane w kategoriach wyłącznie wewnątrzniemieckiej rebelii w reencji poznańskiej. Tak czy inaczej wspomniany rozejm został zawarty zaledwie na miesiąc i w takim trybie był odnawiany w grudniu 1918 i w styczniu 1919 r. Kolejne sukcesy militarne Powstańców Wielkopolskich, działania na arenie międzynarodowej podejmowane przez nowego polskiego premiera i ministra spraw zagranicznych Ignacego Jana Paderewskiego oraz butna postawa niemieckiego rządu wobec państw Ententy, spowodowały jednak wraz z nastaniem lutego 1919 r. diametralną zmianę sytuacji. Rozgorzała bowiem wielka dyplomatyczna batalia o objęcie rozejmem frontu niemiecko-wielkopolskiego. Główny architekt alianckiej strategii negocjacyjnej – francuski marszałek Ferdinand Foch już podczas ustaleń czynionych w Compiègne dążył do tego, aby Niemcy wycofały się na wschodzie poza linię pierwszego rozbioru Polski z 1772 r. Wtedy sprzeciwiła się temu strona brytyjska, teraz, 16 lutego 1919 r. w Trewirze, marszałek Foch zagroził Niemcom zerwaniem obrad, co wobec kończącego się okresu obowiązywania dotychczasowego

Pocztówka upamiętniająca marszałka Ferdynanda Focha, lata 20. XX w., fot. ze zb. Polona

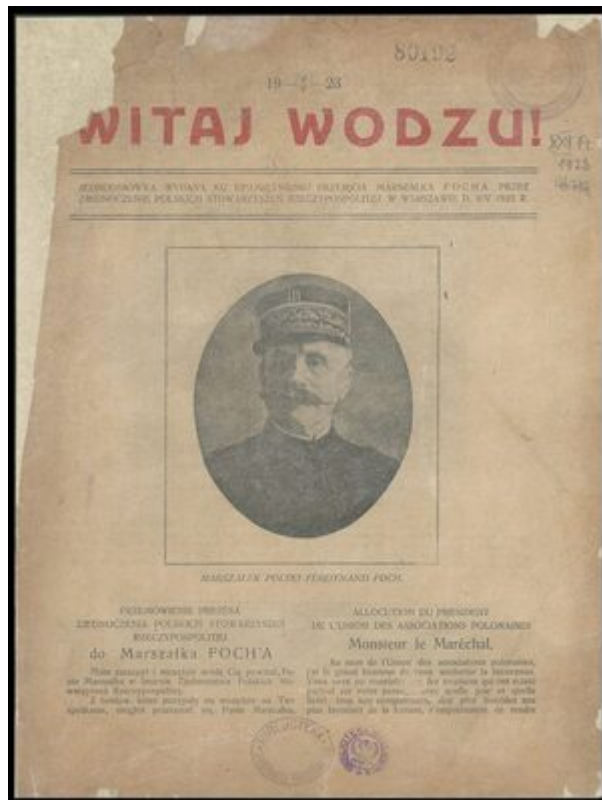
układu nazajutrz o godzinie 5 rano, oznaczałyby wznowienie działań wojennych. Ostatecznie strona niemiecka uległa i jeszcze tego samego dnia podpisano dokument przedłużający rozejm z Compiègne na czas nieokreślony.

Z polskiego punktu widzenia najważniejszy był zapis: „Niemcy powinni niezwłocznie zaprzestać wszelkich działań ofensywnych przeciwko Polakom w Poznańskim i we wszystkich innych okręgach. W tym celu zabrania się wojskom niemieckim przekraczania następującej linii: dawna granica Prus Wschodnich i Prus Zachodnich z Rosją aż do Dąbrowy Biskupiej, następnie poczynając od tego punktu linii na zachód od Dąbrowy Biskupiej, na zachód od Nowej Wsi Wielkiej, na południe od Brzozy, na północ od Szubina, na północ od Kcyni, na południe od Szamocina, na południe od Chodzieży, na północ od Czarnkowa, na zachód od Miał, na zachód od Międzychodu, na zachód od Zbąszynia, na zachód od Wolsztyna, na północ od Leszna, na północ od Rawicza, na południe od Krotoszyna, na zachód od Odolanowa, na zachód od Ostrzeszowa, na północ od Wieruszowa, a następnie od granicy śląskiej”. Oznaczało to formalne zakończenie Powstania Wielkopolskiego i uznanie przez mocarstwa zachodnie jego korzystnego dla strony polskiej wyniku, wyłączenie Poznańskiego spod niemieckiego zwierzchnictwa, a także otwierało Wielkopolanom drogę ku Niepodległej.

dr Piotr Grzelczak

Czytaj więcej:

[Piotr Grzelczak, Zwycięstwo słusznej sprawy na portalu pw.ipn.gov.pl](http://pw.ipn.gov.pl)

Jednodniówka wydana z okazji wizyty marszałka Ferdynanda Focha w Polsce, 1923 r., ze zb. Polona

Wizyta marszałka Ferdynanda Focha w Warszawie, 1923 r., fot. ze zb. Polona

